

Weterani walk o wolność i niepodległość Polski

Weterani walk o wolność i niepodległość Polski

Powstaniec styczniowy
Ignacy Stanista
Kuchta

Oddział w Gdańsku

Oprac. Anna Kołakowska
Projekt graf. Katarzyna Lisiecka
OBUWiM w Gdańsku

M. Graym/2014

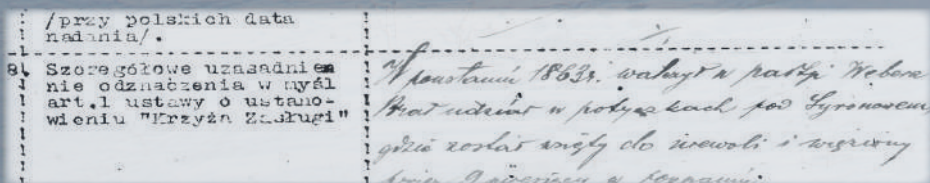
Ignacy Stanisław Kuchta (1840-1932)

weteran powstania styczniowego

Powstanie styczniowe wybuchło w nocy z 22 na 23 stycznia 1863 r., po 68 latach od trzeciego rozbioru Polski. Objęło zabór rosyjski, a w szczególności tzw. Królestwo Polskie. Na przestrzeni ponad półtorarocznych zmagani o wolność i niepodległość Ojczyzny, w szeregach partyzanckich oddziałów walczyło około 200 tys. ochotników. Stoczyli oni blisko 1200 bitew i potyczek. Od października 1863 r. do kwietnia 1864 r. na czele Rządu Narodowego stał Romuald Traugutt, który był przywódcą powstania i znacząco przyczynił się do jego rozwoju. Niestety władze carskie wpadły na jego trop i 11 kwietnia 1864 r. został aresztowany wraz z innymi członkami Rządu Narodowego. Świetnie przygotowana przez Traugutta struktura władz powstańczych i komunikacja pomiędzy oddziałami partyzanckimi pozwoliła na kontynuowanie walki. 5 sierpnia 1864 r. Romuald Traugutt i czterech innych członków Rządu Narodowego zostało straconych na stokach Cytadeli Warszawskiej. Zanim jednak kąt założył stryczek na szyję przywódcy powstania, ten odwrócił się do tłumu Warszawiaków zgromadzonych na egzekucji i pożegnał ich, kreśląc ręką znak krzyża. 30 tysięcy ludzi padło na kolana i odśpiewało Suplikację, a przerażeni Rosjanie zaczęli w pośpiechu i z lękiem opuszczać trybuny dla dygnitarzy. Po śmierci Romualda Traugutta, jesienią 1864 r. powstanie zaczęło wygasnąć, ale pojedyncze oddziały nadal toczyły walkę.

W powstaniu wzięło udział ok. 500 ochotników z Pomorza, a bardzo duża liczba mieszkańców tego regionu wspierała materialnie powstanie. Władze pruskie, w poszukiwaniu broni, gromadzonej przez mieszkańców Pomorza dla oddziałów walczących w Królestwie Polskim, a także w poszukiwaniu ochotników czekających na przeprowadzenie przez granicę, dokonały licznych aresztowań i rewizji. Liczba chętnych do zaciągnięcia się w szeregi oddziałów powstańczych była znacznie większa, ale wielu ochotników nie zdołało przedrzeć się przez granicę pomiędzy zaborem pruskim i rosyjskim, wielu też poległo w pierwszym starciu z Moskalami, tuż po przekroczeniu granicy.

Mieszkańcy wsi Dąbrówka również czynnie angażowali się w działania na rzecz zrywu narodowego. W oddziałach powstańczych na terenie Królestwa Polskiego walczyli: Józef Błędzki, Franciszek Dylewski, Franciszek Kosecki, Ignacy Kuchta i Prabucki. Kilku gospodarzy za wspieranie powstania zostało poddanych represjom i aresztowanych. Należeli do nich m.in.: Andrzej Cwikliński, Andrzej Dylewski i Andrzej Kosecki.

Powstańczie styczniowy Ignacy Stanisław Kuchta urodził się w Wysoce 9 marca 1840 r. Był synem Pawła i Marianny z d. Chojnackiej. Mając 23 lata włączył się w walkę o niepodległość Polski – przekroczył granicę zaboru pruskiego i na terenie Królestwa Polskiego wziął udział w powstaniu styczniowym. W jednej z potyczek dostał się do niewoli i jako mieszkaniec zaboru pruskiego został przekazany Prusakom.

Za udział w powstaniu blisko rok spędził w więzieniu w Poznaniu. Po powrocie do Wysokiej, w 1867 r. ożenił się z Józefiną Kasper. Mieli szóstkę dzieci. Nie wiadomo kiedy Ignacy Kuchta zamieszkał w Dąbrówce, być może po śmierci żony w 1917 r. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości zaczęły powstawać Towarzystwa Powstańców i Wojałów, skupiające m.in. weteranów powstania styczniowego. W 1924 r. Koło Towarzystwa powstało także w Dąbrówce, a Ignacy Kuchta został wybrany jego pierwszym prezesem. Władze i społeczeństwo niepodległej Polski okazywały weteranom powstania styczniowego wielki szacunek. Pamiętano o nich podczas wszystkich uroczystości państwowych, mianowano ich na stopnie podoficerskie i oficerskie. Wręczano im odznaczenia oraz wypłacano stałą pensję. Otrzymali też zaprojektowane przez samego marszałka Józefa Piłsudskiego mundury, a wojskowi i urzędnicy ministerialni mieli obowiązek oddawania honorów weteranom. Również Ignacy Kuchta otrzymał awans na stopień podporucznika. W 1930 r. został odznaczony Krzyżem Niepodległości z Mieczami. Zmarł 14 sierpnia 1932 r. w Dąbrówce. Miał 92 lata i był wówczas najstarszym żyjącym uczestnikiem powstania styczniowego z terenu Kociewia. Jego pogrzeb stał się patriotyczną manifestacją. W lokalnej prasie napisano wówczas: „Pogrzeb odbył się 17 bm. przy licznych udziale publiczności, przedstawicieli władz z p. Zajączkowskim, zast. starosty na czele. Najliczniej stawili się Powstańcy i Wojacy okolicznych placówek z sztandarami, jak Bobowo, Pączewo. Placówką starogardzką wystawiła pluton honorowy, uzbrojony w karabiny i orkiestrę. Również i Zw. Podoficerów Rezerwy z Starogardu wysłał delegację sztandarową. Długi szereg delegacji, towarzystw, bractw kościelnych i publiczności przy dźwiękach marsza żałobnego odprowadził trumnę z drogimi zwłokami do kościoła w Dąbrówce. Nabożeństwo żałobne odprawił ks. Jastrzębski, który też nad trumną wygłosił okolicznościowe przemówienie, podkreślając szlachetne zalety i wielką miłość Ojczyzny, jaką się sp. Zmarły odznaczał.” (Piełgrzym 1932 r. nr 101).

W 2021 r. zabytkowy nagrobek Ignacego Kuchty na cmentarzu Parafii Podwyższenia Krzyża Św. w Dąbrówce k. Starogardu Gdańskiego został odrestaurowany staraniem Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Gdańsku.

ODDZIAŁOWE BIURO UPAMIĘTNIANIA WALK I MĘCZEŃSTWA INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ POSZUKUJE, BADA, EWIDENCJONUJE, OTACZA OPIEKĄ I REMONTUJE GROBY WETERANÓW WALK O WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI. JEŻELI ZNASZ MIEJSCA, W KTÓRYCH SPOCZYWAJĄ NASI BOHATEROWIE – WYPEŁNIJ WNIOSEK ZE STRONY WWW.IPN.GOV.PL I PRZEŚLIJ DO INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ